

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim 06.10.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

Antep fıstığında verim yalnızca üretim alanının büyüklüğüne değil; sulama, bitki besleme, budama, tozlanma, iklim koşulları ve periyodisite gibi birçok etkene bağlıdır. Bakanlığa bağlı araştırma kuruluşlarının çalışmalarında sulamanın verimi artırabildiği ve bir yıl yüksek, takip eden yıl düşük ürün alınması şeklinde görülen periyodisitenin şiddetini azaltabildiği ortaya konulmuştur.

Türkiye'nin en önemli Antep fıstığı üretim merkezlerinden biri olan Şanlıurfa'da ise sulu ve kuru koşullardaki verim farkının, periyodisitenin üretici gelirine etkisinin ve artan sıcaklık ile kuraklığın gelecekte oluşturacağı risklerin güncel verilerle ortaya konulması gerekmektedir. Anayasa'nın 45'inci maddesi uyarınca tarımsal üretimin artırılması ve üreticinin korunması amacıyla gerekli tedbirlerin alınması devletin yükümlülüğündedir.

Bu bağlamda;

1. Şanlıurfa'da son on yılda Antep fıstığında dekar ve ağaç başına ortalama verim yıllar itibarıyla ne kadar gerçekleşmiştir? Güncel verilerin ilçeler itibarıyla dağılımı nedir?
2. Şanlıurfa'daki Antep fıstığı bahçelerinin ne kadarı sulu, ne kadarı kuru koşullarda yetiştirilmektedir? Sulu ve kuru bahçelerde dekar ve ağaç başına ortalama verim ayrı ayrı ne kadardır?
3. Periyodisitenin Şanlıurfa'daki üretim miktarı ve üretici gelirleri üzerindeki ekonomik etkisi Bakanlığınızca hesaplanmış mıdır? Periyodisiteyi azaltmak amacıyla Şanlıurfa'da halen yürütülen araştırma, demonstrasyon veya yayım çalışmaları nelerdir?
4. Şanlıurfa'da Antep fıstığı bahçelerinde tasarruflu ve damla sulama sistemlerinin kurulması amacıyla 2022-2026 yıllarında kaç üretici desteklenmiş, kaç dekar alan modern sulamaya geçirilmiş ve toplam ne kadar hibe ödenmiştir?
5. Artan sıcaklık, kuraklık ve su kısıtının Şanlıurfa Antep fıstığı üretimi üzerindeki mevcut ve gelecekteki etkilerine ilişkin bölgesel bir araştırma veya projeksiyon bulunmakta mıdır? Kuraklığa ve yüksek sıcaklığa daha dayanıklı çeşit ve anaç geliştirilmesine yönelik Şanlıurfa'da yürütülen çalışmalar nelerdir?
6. Şanlıurfa'daki üreticilere budama, gübreleme, sulama, tozlanma ve bitki besleme konularında 2022-2026 yıllarında kaç eğitim veya teknik saha çalışması yapılmış ve kaç üreticiye ulaşılmıştır? Bakanlığınızın araştırma kuruluşlarında elde edilen verim artırıcı uygulamaların Şanlıurfa'daki üretici bahçelerine aktarılma oranı veya sonuçları ölçülmekte midir?